

De mensen vroegen Johannes:
'Wat moeten we dan doen?'
Hij antwoordde:
'Wie twee stel onderkieren heeft,
moet delen met wie er geen heeft,
en wie eten heeft moet hetzelfde doen.'
Er kwamen ook tollenaars
om zich te laten dopen, en die vroegen hem:
'Meester, wat moeten wij doen?'
Hij zei tegen hen:
'Vorder niet meer
dan wat jullie is opgedragen.'
Ook soldaten kwamen hem vragen:
'En wij, wat moeten wij doen?'
Tegen hen zei hij:
'Jullie mogen niemand afpersen
en je ook niet laten omkopen,
neem genoeg met je soldij.'

Het volk was vol verwachting,
en allen vroegen zich af
of Johannes misschien de messias was,
maar Johannes zei tegen hen:
'Ik doop jullie met water,
maar er komt iemand die meer vermag dan ik;
ik ben zelfs niet goed genoeg
om de riem van zijn sandalen los te maken.
Hij zal jullie dopen met de heilige Geest
en met vuur;
hij houdt de wan in zijn hand
om de dorsvloer te reinigen,
het graan zal hij bijeenbrengen in zijn schuur
en het kaf in onblusbaar vuur verbranden.'

Op deze en andere wijze
spoorde hij de mensen aan
en verkondigde hij hun het goede nieuws.

Lucas 3, 10-18

Barmhartigheid is een sleutelwoord in de Bijbel. Het is de vertaling van twee Hebreeuwse woorden: *chèsèd* en *rachemiem*. Ze vertellen over liefde en gerechtigheid. '*Chèsèd*' wijst op wat in een onderlinge relatie tussen mensen zekerheid geeft: verbondenheid, liefde, solidariteit, trouw, genade, elkaar het leven gunnen. Een ander aspect van barmhartigheid wordt uitgedrukt door het woord '*rachemiem*': zich één weten met de ander, ontferming, vergeving, daadwerkelijke liefde. Het Griekse woord voor barmhartigheid '*eleos*' is bekend uit de liturgie: '*Kyrie eleison*', '*Heer, wees barmhartig*'.

Barmhartigheid is maar echt als ze heel concreet beleefd wordt. Johannes de dooper maakt dat duidelijk in zijn antwoorden op de vraag '*Meester, wat moeten wij doen?*' Hij spreekt mensen aan in hun concrete levenspraktijk. '*Wie twee stel onderkieren heeft, moet delen met wie er geen heeft, en wie eten heeft moet hetzelfde doen.*' Tollenaars, '*vorder niet meer dan wat jullie is opgedragen.*' Soldaten, '*jullie mogen niemand afpersen en je ook niet laten omkopen, neem genoeg met je soldij.*'

In het Lucasevangelie lezen we ook het verhaal van de barmhartige Samaritaan (Lc. 10, 25-37). Jezus stelt de vraag: '*wie is de naaste geworden van het slachtoffer van de rovers?*' '*De man die medelijden met hem heeft getoond.*' Dat was heel concreet: *Een Samaritaan, die op reis was, kreeg medelijden toen hij hem zag liggen. Hij ging naar de gewonde man toe, goot olie en wijn over zijn wonden en verbond ze. Hij zette hem op zijn eigen rijdier en bracht hem naar een logement, waar hij*

voor hem zorgde. De volgende morgen gaf hij twee denarie aan de eigenaar en zei: "Zorg voor hem, en als u meer kosten moet maken, zal ik u die op mijn terugreis vergoeden." Een zeer concreet gebeuren. Dat is het wat de wetgeleerde moet doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven.

Johannes spoorde de mensen aan om een leven te leiden van barmhartigheid, solidariteit en gerechtigheid. Wie zich liet dopen, behoorde tot de groep mensen die in die gezindheid wilden leven. Dat was geen eenvoudig engagement. Daarom verkondigde Johannes het goede nieuws, dat Jezus zou komen en dat Hij zou dopen met de heilige Geest en met vuur.

Jezus laat mensen deel hebben aan de kracht van zijn Geest. Die Geest maakt hen/ons vaardig om de naaste te worden van mensen, in barmhartigheid, solidariteit en gerechtigheid.

Wanneer wij dan vragen '*Meester, wat moeten wij doen?*', dan vinden we ongetwijfeld concrete antwoorden in de wereld rondom ons. Armoede, onrecht, lijden en miserie zijn immers niet ver weg. Johannes zou ook vandaag zeggen: '*Wie (in te vullen volgens de eigen situatie) heeft, moet delen met wie er geen heeft, en wie eten heeft moet hetzelfde doen.*' en '*neem genoeg met wat je hebt.*'

Zo kan een 'jaar van barmhartigheid' heel wat betekenen.

God,
wij kijken uit naar de komst van Jezus,
en naar zijn doop
met de heilige Geest en met vuur.

Moge die Geest
ons wegen tonen
om de naaste te zijn van mensen,
voor wie het leven moeilijk is.

Moge die Geest
ons de kracht geven
om te kiezen voor barmhartigheid,
liefde en solidariteit.

Moge het vuur
van die 'naasteliefde'
ook ons hart verwarmen
en ons gelukkig maken.

Amen.

*In het Licht
van Gods Woord*

Barmhartigheid

Advent 2015 / 3